

ԲԱՆՈՒՄԱԲԵՐ ԵՄԱՆԵԼԻ ՎԻԼԹԵՐԵՃՆ
ՃԵՄԻ ԲԻՏԱԹԼՈՒ ՊԵՏՐՈՍ ԵՖԵՆԱԽԵ
ԲԻԼԹԱԵՅԻ ՍԱԽԵՆ ,

կիրիտ բուսումնաբ. նազըրը րիֆաթ. լու վասիթի էֆենտիյե րիւթպէյի սա. լիսէ :

Բուսումնաբ. մէճիսի մազպաթա օ. տասը միւմէյեիզն սանիսի ֆիւթուվ. վէթուլ խալիլ պէյե րիւթպէյի րապիա :

Բուսումնաբ. մէճիսի մազպաթա օ. տասը միւմէվլիտի ֆիւթուվ վէթուլ խա. լիլ էֆենտիյե րիւթպէյի րապիա թէվ. ձիհ պույրուլմուշ տուր :

— Իշ պու քեանուհի էվլէին պի. րինձի կիւնիւ, Թոււնատան պուզ ագմա. ղա պաշաւըշ, վէ եէվմի մէզ քիւրաւէ, Եօգարտան իպրայիլէ տօղու կէլմէքտէ օլան Բուժ գուլմաւնասը վաթօրարըն. տան Եաթի վալօն նամ վաթօրուշ ալգա. սընտա զախիլէ համուլէլի տօգուզ աւետ էշէպ իլէ, Խարսօվանըն իւսթ թարա. ֆընտա վազը Պօղաղըզ գարիյէսի էօ. նիւնէ կէլտիկինտէ, մէզ քիւր էշէպլէր. տէն իքսի եէքտիկէրինէ չարբարազ պիրիսի ղարգ օլմուշ, վէ տէրուհինտէ պուլոււնան սէքիզ եիւզէլի քիլէ հընթա. տան իւզէրինտէքի գուրու օլան մըգուա. րը չըգարըւտըզ կիպի, գուսուրու տա. խի մոււվէնէթ իտէն էհալիյէ վէրիլմէք իւզըն պըրաղըւզ, մէզ քիւր վաթօր իլէ տիկէր էշէպլէր Խարսօվա իսկէլէսինէ կէլէրէք, լէկէրէնտազը իգամէթ օլտու. ղու մահէլի իշարընտան միւսթէպան օլմուշ տուր :

Թաւն :

Ա Ձ Գ Ա Յ Ի Ն

Փ Ր Կ Ի Չ

Քէնտիմիզձէ պիր իֆթիխարը աղիմ սանարազ պէյան իտէրիզ քի, պիր գաշ ալտան պէրու, պազը զաթլար ինտինտէ փրկիլ մէսէլէսի պիւլիւք պիր մէսէլէ օլ. մուշ օլմաղին, նասըլ քի զաթլէն տախի սէօյլէմիշ իտիք, իրատ վէ մէսաթիֆինին պիր գալի թէմէլ իւզէրինէ վազ իտիլ. մէքիկի արգու վէ նիյէթի զուհուրա կէլմէքտէ, վէ կիւնտէն կիւնէ քէսպի է. հէմմիյէլէ իյլէմէքտէ տիր :

Պիզ պու իտարէյի տէր իւհտէ իլթ. տիկիմիզ վազըթ, էհալիյէ պատասխա. նատու վէ պիզէ պատասխանաուու պիր հսկող ժողով իսթէմիշ իտիք հսկտէ, տէ. րազապ էօյլէ պիր ժողով թէշքիլ իտի. լէմէտիկինտէն, մէզ քիւր մէմուրիյէլէ ի տախի Խաւն ժողով քէնտի իւզէրինէ ալ. մըշ իտի ֆագաթ, չօգ տէֆա թէշիֆ իլէ նէզարէթ իտէմէտիկինտէն, անձազ պիր գաշ տէֆա քէնտիլէրինտէն պիր ի. քի էֆէնտիլէր կէօնտէրէպիլմիլէր իտի. կէշէն ձիւմա կիւնիւ պազը սէպէպ. լէրէ մէսին, պիզ իսթիֆայէ մէձպուր օլմուշ իտէքտէ, չիմտիքի հալ եիւնէ մէզ. քիւր մէմուրիյէլէմիզէ տէվամ իթմէք.

լիկիմիզին իգթիզա իթտիկի մալիւմ տուր :

Խաւն ժողով, պոււնտան պէօյլէ հըս. կողուզ մէմուրիյէլէրին լաեղըրա իձ. րասընա հիմմէթ իտէրէք, պատիի մէմ. նուհիյէլէիմիզ օլմազըզը միւրատ իտիլ. տիկինտէն, մէզ քիւր հսկողուզ մէմու. րիյէլէթի եէվմի մէզպուրտա, վերատե. սուշուզ իսմիյէլէ, իասսէթէն Բարու. նակ պէյին իւհտէսինէ իթասընա գա. րար վէրիմիշ, վէ տիւնքի կիւն միրի. միւմայիլէյա, Սէրվիշէն էֆէնտիլէ փըր. կիշէ թէշիֆ իլէ, հէր թարաֆընը կիւ. զէլձէ կէօլտէն կէշիւրմիլէր տիր :

— Փրկիլտէքի էրքէք իսսթալարըն նազիք լըրտմէթլէրին իձրա իյէսին ի. չին, պիր գաշ նէֆէր էհիլէթլի գա. տընլարա իհթիւեաձըմըզ վար տըր, վէ ալտա 150—200 ղուրուշ վիլմէք նիյէ. թիլտէյիզ, իմտի, էօյլէ գատընլարըն իս. թէք իթտիլէրինտէ կէլպ պիզն կէօր. մէլէրին իլան իտէրիզ, ֆէզալէք տիվա. նէ գատընլարա իըրտմէթ իտիձի պիր ի. քի գատընա իհթիւեաձըմըզ վար իտու. կիւն իլան իտէրիզ :

— Ճիւմա իրթէսի կիւնիւ ամեն. Սրբապան Պատրիարք հայր հազըթլէրի. նին Բարունակ պէյ պիրիքտէ օլտուղու հալտէ, իրան սէֆիլի տէվէթլու Միր. գա Հիւսէյին իլան հազըթլէրինէ պիր վիզիթա վէրտիկի մէսմուրիյէ օլմուշ տուր :

— Տիւնքի կիւն գեր. Խօրէն սրբա. զանըն փարիստէն Տէր-Սէառէթլէ ալտէթ իթտիկի, վէ պու սապահ Սրբապան Պատրիարք հայր հազըթլէրինէ կիթտի. կի իշիտիլմիշ տիր :

Գեր. Հասունեան կաթողիկոս հազըթլէ. րինին րիյասէթի թանթընտա թէշէք. քիւլ իտէն մէճիսին մուհարրէրա. րաթը տիվանիյէսի տիր :

5 նոյեմբեր 1867 բազար :

Գաթօլիք միլլէթաւալարըմըզըն կաթո. ղիկոսու գեր. Հասունեանըն րիայէսէթի թանթընտա իլք տէֆա օլարազ թէճէմիւ. իտէն մէճիսին իսթարաթընըն տէրտէսթի հէր նէ գատար գապիլ տէյիլ իտէտէ, իթի. մատա չաեան օլարազ, մահէլի միւսթէլի. ֆէտէն ալտըղըմըզ մալիւմաթը սըհէթէ մազըն օլտուղու հալտէ պէր վէճհի աթի տէրն ու իլան իտէրիզ :

Կաթողիկոս. — Սէլամ սիզլէրէ Պէյլէր վէ էֆէնտիլէր, չօգտան պէրի սիզլէրլէ կէօրիւշմէք արգու իտէրիտի իտէմտէ, իշ. լէրին քէսրէթի պոււնա մանի օլտու. սի. զէ պիլտիլէրէք պազը թէքլիֆլէրիմ վար իտի, քի պու կիւն տէրմիյան իտէպիլէ. ձէյիմ. 1841 սէնէսի, կիլիկիանըն կա. թուղիկոսու Պետրոս վէֆաթ իտէր, էր. մէնի Գաթօլիք ձէմաթը, կիլիկիա կա.

Թողիկոսուղոււնու իսթանպօլ նախա. գահլըղըւա պիրլէշտիրիմէսի իշին պիր իսթիտա գալէմէ ալգա Բարա հազըթլէ. լէրինէ կէօնտէրիլ. Բարա մէզ քիւր իս. թիտանամէեիքէմալը մէմուհիյէլէլէ գա. պուլ իտիպ, չօգտան պէրի քէնտի մազ. սէտի տախի պու օլտուղու կէեան ի. տէր. չիւնքի պու իքի քիւրսինին իֆթի. րապը եիւզիւնտէն հէր նէվի միւշքիւա. թըն զուհուրի մէհուզ իտի. Լաքին, տէր Բարա, գապիլ տիր քի, մէզ քիւր իսթիտանամէ թէրգիմ օլտուտուղու հէն. կեամտէ, կիլիկիա եպիսկոպոսարը ագտը մէճիս իտիպ, քէնտիլէրինէ կաթողիկոս ինթիխապ իթմիշ տիրլէր, վէ իլթէ չիմ. տիտէ մէզ քիւր ինթիխապը իտուսուսու. նու տէյիշտիլմէքտէ պապը մէրթէպէ միւշ. քիլաթ հիսս օլտումագտա տըր. նասըլ. քի, իսթանպօլ նահագահընըն իսթիֆա իթտիրթմէսի էմրի ասան տէյիլ տիր. Պոււնու իշին պու տէֆալըզ պու իշ. պէօյլէ գալսըն, սալիլ տէֆա ֆուրսաթ եաֆթէ օլտուղու հալտէ, սիզին պու մէսէլէեի քէմալը խօշնուտի իլէ հալ ու. թէսվիեթ իտէրիմ. վէ ֆիլա վազը տա. խի պէօյլէ օլմուշ իտի. չիւնքի մէզ քիւր իսթիտանամէ օգոստոս աեընտա թէրթիպ օլտումագտա իքէն, պէրիտէ կիլիկիա կա. թողիկոսու յուլիս աեընտա քէնտի մէմու. րիեթլինէ զաթլէն նասպ ու թայեին օ. լունմուշ իտի. կէշէն սէնէ սէքիզնձի Պետրոս վէֆաթ իտէր. կիլիկիա եպիս. կոպոսարը մէճիս թէշէքքիւլ իլէ, պէյնէրինտէ գարար վէրիլէր քի, ագտի իթթիֆագ իթմէք ֆուրսաթընը ղալպ իթմէսինլէր, վէ իսթանպօլ նախագահը քէնտիլէրինէ կաթողիկոս սէշիպ, Բա. բաեա տախի պիր իսթիտա թէրգիմ ի. տէրլէր քի, Բարա հազըթլէրի պիզգաթ չօգտան պէրի տէրտէսթի թասալվուր օ. լան իթթիֆագը թատտիզ իյլէսին. Բա. բա հազըթլէրի պու մատտէեի կէրէք Գաթօլիք ձէմաթընըն տիլիսահը, վէ կէ. րէք քէնտի էֆթեարընա միւվաֆըզ պու. տուղոււնտան, իրայէլ րույի միւվաֆա. գաթ իտէր. Լաքին պազը մէսայիլի մէզ. հէպիլէ իշին, քի աւիլէր հագգընտա մէք. թուպ եազըպ, պիզտէն մալիւմաթ պէք. լէր, ինթիխապ ուսուլինին թատտիզլին թէէիլի իտէր, Պու մագուլէ մէսայիլի միւհիմէեի թահրիլէն թէսվիեթ իթ. մէքտէ րէք չօգ կիւճիւքիւր միւշահէտէ օլտուղոււնտան, գարար վէրաթ քի, կէ. րէք կիլիկիա կաթողիկոսուղու վէ կէ. րէք իսթանպօլ նախագահլըղը իշին պիզ պիննէֆա Հոռոմեա կիտէլիմ, Բարա հազ. րէթլէրի պոււնու իշիթտիլէրինտէ, պի. զէ եազտը քի, տահա իյի օլտուր քի եօլ. ձուլուղու մու պիր ազ թէէլ իտի իտէյիմ, վէ պու միւնասէպէթլէ Հուզմալըն պիր զիյնէթի հէնկեամընտա օրատա պուլու.

նաեւմ, պա խուսուս է օյլէ պիր վազըթ.
տա քի, Շարգ քիւնսէսինէ տայիր օլան
պազը մէսայիւէ գարար վիրմէք իշին, հէ.
ման քեաֆֆէյի Շարգ բաթըրիքէրի օրա.
տա հազըր պուլունաճազար իտի, իմտի
բետըվարըն իպթիտասընտա իքի կիլիկիա
եպիսկոպոսարընը պիրիքտէ ալարագ,
Հոռմաեա կիթմէք իւզըրէ եօլա րէվան օլ.
տում, Բարա հազըրէթլէրի միւսայիլէյհ
եպիսկոպոսարըն ինթիլիապընը թաստիգ
իւետի, լաքին պազը շարթլարիա քի,
զեյնէթին իւշիւնձիւ կիւնիւ քեաֆֆէյի
Շարգ եպիսկոպոսարը միւսվաճէ հէսինտէ
օլտուղու հալտէ, մէգքիւր շարթլարը
մէճիստէ տէր միյան իյէտի, Միլքիւ-
Մարոնիթ բաթըրիքէրի, Սիրիա վէ Գիլ
տանի բաթըրիքէրիին վէքիլէրի վէ տա.
հա սայիր 40 քիշի գատար եպիսկոպոս.
լար օրատա մէվճուտ պուլունաճազար ի
տիլէր, Բարա հազըրէթլէրի պէեան իթ.
տի քի, Շարգ քիւնսէսինէ Ֆիլի հազըգա
պազը հուգուգարա մալիք սիրլէր, լա.
քին պազէն մէգքիւր հուգուգարըն իճ.
րասը պազը մէրթէպէ ֆէնալըղարը մու.
ճիպ օլուր, նասըր քի պէօյլէ տիր, եպիս.
կոպոսարըն, քէնտի բաթըրիքէրիին ին.
թիլիապ իթմէք, վէ քեզալիք բաթըրիքին
աախի, պ'զալթ քէնտի եպիսկոպոսարը.
նը սէլմէք վէ թագտիս իյէմէք հու.
գուգարը, էվլէլքինին հուգուգու պա.
զը գալապիլի, լաքին իքինձինին հու.
գուգուեա ճիւզի պ'ր իմպեիլարթ իճրա
իթմէք քէնտիսինձէ լազըմէտէն կէօրիւ.
նիւր իտի, չիւնքի եպիսկոպոսարըն ին.
թիլիապ ուսուլի էքսէրճա գափայտի
տիյնիլէ վէճէլէ ճարի օլմատըղընտան,
խայլիճէ կիւնիւքլէր պուհուրա կէլիւ ի.
տի, քի պուլնար քէնտի գամիր ու գիմ.
մէթինէ տախի տագանըր, Պուսուլն իշին
եպիսկոպոսարըն ինթիլիապը հէնկեա.
մընտա իւշ քիշի իսմի սէշիկպ, Բա.
րաեա եալըրն, Բարա տախի միւն.
թախէպէր իւզէրինէ թէֆթիշ վէ լիւ.
ճէսիւս իտիպ, օնա կէօրէ ինթի.
խապընը թաստիգ իյէտին, էկէրչի պի.
րինձիսի գափայտէ թաթպըգան ինթի.
խապ օլունմուշ տէյիլ իտէ, իքինձի վէ
եախտա իւշիւնձիւսի թաստիգ օլունսուլն.
իւշ քիշի ինթիլիապընը պիրիքտէ օլ.
տուղունուն սէպէպի շու տուր քի, վա.
գըթ զարպը գուհուր իթմէքսիլին եպիս.
կոպոս շարուճազ քէնտիթէմիտէ նասպ
օլունսուլն, Պ. լիլիւն օրատա հազըր պու.
լունան բաթըրիքէր, եպիսկոպոսար պու.
թէպէտտիլաթա րուլի միւսվաճէգաթ
կէօթլէրտիլէր, պա խուսուս քի պու.
հալ Բարանըն գամիր ու գիմմէթի իտի.
Պուսուլն իւզէրինէ Բարա պէնիւմ կաթո
ղիկոսուղու մու թաստիգ պիրլէ իսթան
պօլա ափտէթ իյէտիմ, կաթողիկոսուղա
ախսուս օլան զիյնէթի րուհ նիկէեի

իճրա իյէտիք, վէ եպիսկոպոսար հէ.
նուզ քէնտի թէմէրինէ տէօնմէգտէն,
Պապը ալիէէ պիր գըթա նամէ թագտիմ
իթտիլէր քի, օ տախի քէնտիլէրին սէշ.
տիկի կաթողիկոսու վէ անընլա պէրապէր
օլան ճէմիկէթ պա պէրաթը ալի թաս.
տիգ իթտին, վէ իլթէ չիմտի մէգքիւր
պէրաթըն միւնտէրիճաթընը իշիտէճէք.
սինիլ:

Միհրան պէյ. — կէօրիւյօրում քի,
կիլիկիա կաթողիկոսուղուն ինթիլիապը
պու տէֆա սայիր պիր սուրէթլէ իճրա.
եա կէլիւի տիր, վէ միլլէթին պիր հու.
գուգու լազլ օլմուշ տուր:
կաթողիկոս. — էօյլէ կէօրիւնիւր ամմա
էօյլէ տէյիլ տիր, Հոռլմանըն մաթլուպու
պաշգա պիր շէյ տէյիլ, իլա եալընըք ե.
պիսկոպոսար ինթիլիապը հազըրնտա
տաշա գիեատէ սաշիհ սուրէթտէ պիր
նազարէթի օլուն:

Գասպար պէյ, սիւալ իթմէք իսթէր
իստէ, էվլէլ էմիրտէ Պէրաթըն գրաա.
թընա րազի օլուր:

Աշըրեան, պիր սաթըրը գըրմըզը, պիր
սաթըրը ալթուն եալաղը վէ պիր սաթըրը
տախի սիեաճ եազըրարա եազըմըշ ու.
գուն պիր գըթա ֆէրման շեգարըր վէ
հօճաա օգուր, Մէկքիւր ֆէրմանըն
մէալը շու տուր քի, Պապը ալի, Հասուն
Անտոն Պետրոսեւ հայիլ օլտուղու կի.
լիկիա կաթողիկոսուղու վէ իսթանպօլ.
բաթըրիքէրին ճիւմէ հուգուգարը իլ.
թաստիգ իտէր, պուլնարըն իշինտէ տիգ.
գաթա շաեան տըրլար, քեաֆֆէյի քի.
լիտէ, մանասթըր, բարա վէ եպիսկո.
պոսարըն իւզէրինտէ իճրա իյէտիկի
հիւքմու սէլահիկէթի, սագալ թրաշ
իթտիլմէք իլթիտարը, վասիկէթնամէ.
նին թաստիգի, բաթըրիքիսան վէ հալա.
յիճի սայիր իշին վէրկ, ալմագ հուգու.
գու, Գիւսթֆէյի հազըրու տետը իւս.
թիւ մէգքիւր ֆէրմանըն գրաաթընը քէ.
մալի տիգգաթլա տիյնէրլէր, պազըլարը
թէաճճիւպ իտէրէք վէ պազըլարը տա.
խի թէհայեիլտէ գալարագ ճիւմէսիտէ
օթուրուլար:

Կաթ. — իլթէ պէրաթ. չիմտի գալըր
քի, հազըրուն եանի միլլէթ, պիլգաթ
քէնտի սէրպէսիկէթ իյէ քէնտի իշէրի ի.
շին լազըմ կէլէն գարարարը վէրսին, իս.
թէր չիմտի, իսթէր պիր ալ վազըթ
թէֆէքքիւր պիրլէ, վէ սայիր պիր կիւն.
տախի թէքրարէն պուրատա թէճէմիւ.
իտէրէք սիլին գարարարընըզ պէեան ի.
տիլիլ:

Գասպար պէյ. — Պէնտէնիլ պիր ալ
էվլէլ միլլէթին հուգուգու րուհանիկէ
սինտէն պիրսիլին ֆէսի օլունմաթը հազ.
գընտա լիւշէքքի իթմէք էֆքեարընտա
իտիմ, լաքին պատէլ գրաաթ, պիշարէ
միլլէթիլիլին իշինտէ գալմըշ օլան ճիւզի

պիր սէրպէսիկէթ հուգուգունուն տա.
խի լազլ օլտուղուն կէօրէրէք, արթըգ
պանա վէ քեաֆֆէյի ճէօմաթա պաշ.
գա պիր շէյ տիւշմէզ, իլա եալընըք է.
վիլիլիլ տէօնմէք վէ օրատա ալալմագ:

Պէրըն օմրա:

— . . . Միլլէթի.

48 յունվար 1868 իսթանպօլ.

Ումուլէն միլլէթիմիլին թէնլիլի հազ.
գընտա, զազէթալը միլլէպէրիլիլ վասը.
թասը իլէ նիշէ տէֆալէր տէրճ իթմիշ, վէ
իթմէքտէ օլտուղունուզ միլլիտ պահալարը.
նըգտան իսթիֆատէ օլունարագ, շու ֆէտա.
քեարանէ զայրէթի միլլիլիլիլտէն լէտէթ
թէշվիլ, ալիլիլիլիլտէ գալպէն հիսս իթմէք.
տէ օլտուղունուզ սէվինձ, վէ մէսէրէթի,
իպրազը թարիֆտէ աճիլ պուլունտուղու.
մուզ ինքեար օլունմագ պիր մէվատտան
օլմալ իլէ, թէքսիլի շէրէֆ վէ թէգալիւ.
տիւ թէգատտիլմիլիլիլէ հէր ալն արգուքէշ,
վէ թանտըղընըզ ապօնէլէրիլիլ տալիլ ալ.
նի հալտէ խաշիլիլ օլտուղունուզտան, 555
նիւմէրօլու րուգնամէնիլտէ, զազէթանըզըն
թէպտիլ վէ թալիլիլիլ եազըն կիւնտէ մու.
վաֆֆագ օլաճաղընըզ տայիր տէրճ իյէտի.
կիլիլիլ պահը կէշէնիլտէ օգուտուղունուզ.
տա զիեատէսիլլէ մէմուլն օլմուշ, վէ
պու միւնասէպէթ իլէ ֆիքրիմիլիլտէ թէվէլ.
լիւտ իտին աթիլիլիլքըր միլլալաթընըզը
զիլտէ սաշիլիլ իլ իմգա վաթանքէրվէրիլիլ
մէվտտէթի իալիլիլիլտէ, տէր խաթըր իթ.
մէկէ միւնասիլ կէօրմիւշիլիլ տէր:

Շէյլէ քի զազէթանըզ օգուտանլարտան
խայլըճասը, հէր իւշ եիւզ նիւմէրօ խիթա.
մընտա քիթապ կիլիլ ճիլտիլտիլիլ չիլիլ իյ.
լէմէքտէ օլտուղունտան, էքսիլ գալմամսը
իլին, ալթը եիւզ նիւմէրօտա տէկին քէլ էվ.
վէ տէվալ իլլէմէնիլ իլէ, շու ալ միւտտէթ
զարթընտա մուհարրիլիլիլտէն պիրիսի մէշ.
ղուլ օլարագ, 1863 տէ թէրճիւմէսինէ պէտ
իթտիլիլիլ Սէրսէրի իլհուտի նամ քիթա.
պըն պազի գալան իլի ճիլտիլիլ հազըր իթ.
մէք իւզըն թախսիս իտիլիլ, Մասիս զա.
զէթալը միլլէպէրի միլլիլու զազէթանըզըն
սուն եաքրաղընտա, պու տէֆա լվորատա
տէրտէսթ իթտիլիլիլ իլսիմ մազինասը իլէ
թէրսիլմէն քէյտէրքէյ տէրճ իլլէմէնիլտէ զան.
նըմըզա կէօրէ միւտտէթի զալիլէ զար.
ֆընտա խիթամէ րէսիտէ օլաճաղը, վէ հէր
նէ գատար քիթապը մէգքիւրուն պիր վազ.
թը միւնասիլիլտէ վատիլիլ իւզըն, իճրալը
իթմալինէ ալրոճա միւպաշէրէթ օլունաճաղը
տէրքեար իստէ, պազը կիւնիլքէրին էօ.
նիւ ալընմըշ տիմէք օլաճաղը, վէ սիլին տա.
խի պու պապտէ օլան էֆքեարընըզ սուհու.
լէթլէ վազը իճրա օլմուշ օլաճաղը պէտիտար
պուլունտուղունտան, պիրիլիլ մէպտէնիլ օ.
լան ումուլէ խըտիլթ լիլմէք նիլլէթիլիլիլ,
պէյն էլ աշալի սուուպէթտէն արի վէ պէ.
րի օլարագ, պէր միւնիւպիլ թէսիլաթ վա.
տիլիլիլ իճրալը իլէ, շէրէֆիլիլիլ պիր գաթ
տաշա թէրագլի պուլաճաղը, վէ մալիւմիւ.
նիւզ օլտուղու իւզըն, միլլէթիմիլին օգու.
մագ պիլլէնիլիլին էքսէրիլիլիլ Էմմիլիլիլիլ օ.
գուրլար իստէ, ալնամագտան հասա օլտուգ.
լարընտան, պէօյլէ պիր մէշուր միլլէթիլիլ

միւթալաւարնաւ մահրում գալընմասը, վէ
իշպու թէքիֆիմիդին ինտինդտէ շաեանը
թահսին օլարագ, գարինի հիւսնիւ գապուլ
պուլլուլուր իսէ, հէման մէվգըյի ինրայէ
գազ օլունմասը խուսուսինէ հիմմէթէրի մէ-
մուլի իլէ, գալըրըզ մուսվֆագիլէթի նիյէ-
թինիդէ հէմ էֆքեար տօսթլարընըզ:

(ԻճԼԷԷ)

Շու պալեաւտէքի մէքթուպուն տէ-
րունինտէ տօսթանէ սուրէթտէ զեքը օ-
լունան իխթարաթ վէ մաթլուպաթը
խուսուսունտա թարաֆըմըպտան իճապ
իտէն միւթալեաթը պիւ միւնասիպ վա.
զըթտա պեեանէ միւսարէաթ իտէճէյիզ:

... — Էֆէնտի:

Յունվար 19 թարիխի 574 Նիւմէրօլու
Մանգումէնիդտէ նէշր օլունան Սամսունտան
միսիօնարար իւզէրինէ եազըմըզ օլան պահս-
տա իսմիմ գիքը օլունմուշ իտի: Լաքին մի-
աիօնարարըն եանընտա ալըզըզ վազըլար
սըրասընտա: Հէրնէ գատար վազըլըզա
հիւրմէթսիլիյիմ եօգ իսէտէ, հազըզաթի
հալի իլան իթմէնիդի բէճա իտէրիմ: Չօգ
սէնէլէր միսիօնարար իլէ իլհազըլըզմ օլ-
մուշ տուր: Փագաթ նէ օնլար պանա վազը-
լըզ մէմուրիյէթինի վէրմիլէր, վէ նէտէ պէն
վազըլըզ մէմուրիյէթինէ կիրմիլիմ: պանա
թէքիֆ օլունմուշ տուր, ֆագաթ պու խըզ-
մէթի ալմատըլըմն սէպէպի, ալըզըզ ազ վէ-
րիլէր տէյի օլմամըշ տըր, եանի պանա պու
գատար ալըզ վէրիսէնիզ վազըզ օլունմու
եօխսա օլմամ տէմէմիլիմ, իլա իշիմ օնլար
իլէ թարգմանիլիք, սրբագրիլիք, վարժա-
պետիք կիպի խըզմէթլէրտէ իտի:

11. Գալուստեան

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՅԵՆ

Ճիւմա իրթէսի սապահըսը թրիէս.
թէ վարօրու իլէ վարիտ օլան յունվար 14
թարիխի նէմցէ զազէթալարընտա շու
աթիտէքի պէնտ կէօրիւնմիւշ, վէ ճիւ-
մա իրթէսի կիւնքի Լէվանթտա օգուն-
մուշ տուր:

Լօնտրա 23 յունվար:

Սըր Ճօն Բաքինկըն, Մր. Կաթօրն
Հարտի, վէ օլու Սթէնլի Պրիսթօլտա վէ-
րիլէն Գօնսէրվաթիվէրին (էսկի ուսուլէ
րիայէթ իտէն) վէրմիշ օլունմուշար պիր
զիեաթէթտէ հազըր պուլունմուշար ի-
միշ:

Լօրտ Սթէնլի, օրատա իրատ իթտիյի
պիրնութգունտա, ինկիլթէրրանըն մէշ-
ղուլէյէթինի մուճիպ օլան պաշըրճա մէ-
սէլէ շիմտի իրլանտա մէսէլէսի տիր: Իր-
լանտանըն ինկիլթէրրատան ալըլմասը
խէյալլանմագտա տէյիլ իտի, էմմա մէզ-
քիւր իւլքէտէ թէսարրուֆը էմլաք նի-
զամլարընըն իսլահ օլունմասը լապիւտտ
օլունմունտան, պու պապտէ պու եա-
զընլարտա բարալմէնթօեա պիր լայիհա
թագտիմ օլունմուշ տուր: Հաքէզաքի-
լիսէճէ վուզու պուլան մէսէլէ տախի ու-

սուլու ճէտիտէյէ րիայէթ իտէն պիր բար-
լամէնթօնուլ տիգգաթընա հապալէ գը-
լընմըշ տըր տէտիքտէն պաշգա, ումու-
լու տախիլիյէսինճէ էն ֆէնա քէրթէնին
կէշիշ օլունմուշ իհթիմալտէն տիր տէյի
պէեան իլէմիշ տիր: Լաքին ումուլու
խարիճիյէսինէ կէլինտիքտէ, հէր նէ գա-
տար աքթէրճէ հազըրըզար կէօրիւլէք.
տէ խէտէ, եինէ սուլահ ու ապալիշին
մէզքիւր իւլքէտէ պօզըլմաեաճաղը մէ-
մուլիմ տիր տէմիշ տիր: Չիւնքի պէյիլէ
հազըրըզարըն, տէր միւմայիլէյահ, թէհ-
տիտաթ սաեըլմագտան պեեաւտէ հազըզի
վէ իտէյալի թէհիքէլէրէ գարշը իհթիլաթ
թէտպիրի սաեըլմասը տահա էվա տըր:
Խսկէնտէլիյէ, 21 յունվ:

Էվթօրալը մահպուսարըն Մահտալա-
տան ինթիլիպ օլունմալարը խապէրի սա-
հիհ տէյիլ տիր: Կէօրիւնիւր քի իմրէ-
լաթօր թէնդօրոս, պիր տար կէշիտտէ
գօրպալար էթլաֆընը մուհասէրէ իթ-
միշ օլունմալարընտան, իլէրիլէմէյէ միւզ.
թէտիր տէյիլ իմիշ:

Պէլիւտտ, 23 յունվ:

Վիտօլտան նամիմ րէսմիլ զազէթա,
ինկիլթէրրա, Ֆրանսա վէ Ուլթիլիա ճա-
նիպլէրինտէն Սըրպ հիւքիւլէթինէ կէօն-
տէրիլմիշ օլան տիպլումաթ ճա իխթիլաթ-
լարը թաստիգ իտէրէք տէր քի, տիւլէ-
լի մէզքիւլէ գօնսօլսարընա պու պապ-
տէ խօշնուտ օլունմագ սուրէթտէ իւ-
զահաթ վէրիլմիշ տիր: Մէզքիւր դա-
զէթա Էվթօրանըն սայիր քեաֆիթէյի իւլ-
քէլէրինտէ ապաքիրին սիւահալանմասը խու-
սուսունտա իճրայէ գօնուլան թէրագ-
զըյաթըն էկէմիլէթինի վէսիլէ տտտ ի-
տէրէք, Սըրպըն ապաքիրճէ հազըրըզ
կէօրմէսի խուսուսունու թաստիգ իթ-
մէքտէ տիր:

— Եունան սէֆարէթիւնէսի թէր-
ճիւմանը Մ. թէմիսթօնիլ Գրիսթօֆօրի-
տէտէ Եունան գրալը թարաֆընտան իաշ-
նըշանը իթա գըլմիլշ տըր:

Ի Լ Ա Ն Ա Թ

Արնափուտ քէօյ պաղընըն փիանքօսու
հէրնէ գատար յունվար 15 տէ չէքիլէճէկի
պիլէթլէր տէրունինտէ իշար օլունմուշ իօն-
տէ, թաշարալարտա ազէլէրի հէնուզ թահ-
սիլ օլունմամըշ պազը պիլէթլէր պուլուն-
մասը հասէպի իլէ, մէճպուրի 1868 մարտ
տեընըն իպթիտասընա թէլիլի օլունտուղու
վէ վազթի մէզպուրտէ Գալաթա պօրասընտա
հէր հալտէ մէզքիւր փիանքօ չէքիլէճէկի,
մէզքիւր փիանքօեաքէֆալէթ իթմիշ օլան Մ
Կոստանթիլ թարաֆընտան իլան օլունուր:

Պիլէթլէրտէն սաթըն ալմագ իսթէեյն
Մահմուտ բաշա պաշընտա Ն. 220 սաշ
պօեաճըսը տիւքքեանընտան ալապիլիլէր:
Ֆիաթ 5 զուրուշ:

Ա Ր Մ Օ Ն Ի Ք Լ Է Ր

Փարիս Արմօնիքիլիին էն ալեաար Չուհա-
ճը խան գարուսունտա Նիզամեանըն 16 նօ-
մէրօլու մաղազասընտա սաթըլըր: Պուն-
տան էվիլէթի կէթիլտիքլէրինտէն միւլթէ-
րիլէրի բէք խօշնութ օլունմալարընտան կինէ
օ մալ օլարագ զայէթ էհվէն ֆիյաթ իլէ
ֆիրուլթ օլունտուղի իլան օլունուր:

ԵՃՁԱՅԻ ՄԻԻԹԵՆԵՎԻՑԷ ՄԱԽՁԵՆԻ
ՎԷ ՏԻԻԲԻՔԱՆԸ

Միւսիւ Վիլէնցօ Դաննի օն ալթը սէնէտէն
պէրու Պէյ-օղլուտա էճգաճըլըզ սանաթը իլէ
մէշղուլ օլունա, վէ մահէլի մէզպուրտա Աղահա-
միսի ճատտէսինտէ վազը, վէ 67 նիւմէրօ իլէ
միւրագգամ տիւքքեանընտա պուլունան էճ-
զալարըն խալըրը. թէմիլիլի, վէ ինրաաթճա
տիգգաթ վէ չաքուզըլուղուլա քէսպի չէօն-
րէթ իթմիլիլէն, մուսիլիլէրէն իսթանպուլտա
Համիտիլէ թիւրպլիսի իթթիսալինտէ 51 նիւ-
մէրօլու պիր էճղայի միւլթէնէվիլիյէ մաղազա-
սը տախի քիւշատ իլէմիշ իսէտէ պու տէ-
ֆա մէզքիւր մաղազասընը քէօրիւ պաշըն-
տա ինթիսապ գարշընտա վէ 7-8 նիւ-
մէրօլա միւրագգամ պուլունան մաղազալա-
րա նազլ իլէ, պիր պիրինէ միւլթասըլ պիր
էճգաճը տիւքքեանը իլէ պիրտէ էճղայի միւ-
լթէնէվիլիյէ մախգէնի քիւշատ իլէտիկինտէն,
Էվթօրանըն էն մէշղուլ վէ էն միւլթէպլէր ֆապ-
րիգալարընտան տիգգաթը թամմէ իւզրէ ճէպ-
իլլէմէքտէ օլունմուշ էճգալարը զայէթ էհ-
վէն ֆիւեաթիա ֆիրուլթ իտէճէկիլի ալէնէն
իլան իտէր:

Մէզքիւր տիւքքեանտա հէր կիւն միւ-
լթէպլէր հէքիմէր հազըր պուլունմագ, վէ
սըհէլէթի ումուլիլէեէ հէր ճիհէլլէ տիգգաթ
ու իգտալ իլլէյէճէքլէր տիր:

Վէ Պէյ-օղլուտա վազը տիւքքեանտա ի-
սէ կիճէլէրի տախի հէր սաաթ ատամպու-
լունուպ, ինթիսաթըն էհալիլի ինրա իտէ-
ճէք, վէ իսթէնիլտիլի հալտէ մաքինա իլէ
պուլ տախի եաքաճագ տիր:

Իհթիսապ գարշընտա 6 նիւմէրօլու
մաղազալա, Ամէրիգանըն էն ալեա ճընո
կազարընտան էհվէն ֆիւեաթ իլէ սա-
թըլմագտա տիր:

4

ՎՈՒԹԷՒ

Պապուգին տեսիլքը իրմէ գրեալ
Տիրայէթլու Վոլթէրին գալէմինտէն չըզ-
մա չըգտն թիսալէլէրին պիր փարշասը տըր:
Արամեան ընկերութիւնուն խարճը իլէ
թապ օլունտու:
Սաթըլըր Գաֆաֆեանըն Մահմուտ բաշա-
տաքի վէ Չագմագճըլարտաքի քիթապիսա-
նէլէրինտէ:
Ֆիյ 2 72:

ՍԱՀԻԳ ՂԱԶԻԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԵՎԱԹՆ ԼԵՐԱԼՏԸՆ ԹԱՊԻԱՆԵՍԻՆԵՅ
ԳԵՌԱՆԵՆ ԶՈՐՈՒ ԵՆՈՒ, ԶՈՐՈՒՆԱ ԶՈՐՈՒՆ
ԳՐԱԹԵՒԷՐ ԶԵՐԵՐԵՆ ԻՆՏԵՐՈ 167: